

Nazwa kwalifikacji: **Jeździectwo i trening koni**

Symbol kwalifikacji: **ROL.01**

Numer zadania: **01**

Wersja arkusza: **SG**

Wypełnia zdający

Numer PESEL zdającego*

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Miejsce na naklejkę z numerem
PESEL i z kodem ośrodka

Czas trwania egzaminu: **120** minut.

ROL.01-01-25.01-SG

EGZAMIN ZAWODOWY

Rok 2025

CZĘŚĆ PRAKTYCZNA

**PODSTAWA PROGRAMOWA
2019**

Instrukcja dla zdającego

1. Na pierwszej stronie arkusza egzaminacyjnego wpisz w oznaczonym miejscu swój numer PESEL i naklej naklejkę z numerem PESEL i z kodem ośrodka.
2. Na KARCIE OCENY w oznaczonym miejscu przyklej naklejkę z numerem PESEL oraz wpisz:
 - swój numer PESEL*,
 - oznaczenie kwalifikacji,
 - numer zadania,
 - numer stanowiska.
3. KARTĘ OCENY przełącz zespołowi nadzorującemu.
4. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 5 stron i nie zawiera błędów. Ewentualny brak stron lub inne usterki zgłoś przez podniesienie ręki przewodniczącemu zespołu nadzorującego.
5. Zapoznaj się z treścią zadania oraz stanowiskiem egzaminacyjnym. Masz na to 10 minut. Czas ten nie jest wliczany do czasu trwania egzaminu.
6. Czas rozpoczęcia i zakończenia pracy zapisze w widocznym miejscu przewodniczący zespołu nadzorującego.
7. Wykonaj samodzielnie zadanie egzaminacyjne. Przestrzegaj zasad bezpieczeństwa i organizacji pracy.
8. Jeżeli w zadaniu egzaminacyjnym występuje polecenie „zgłoś gotowość do oceny przez podniesienie ręki”, to zastosuj się do polecenia i poczekaj na decyzję przewodniczącego zespołu nadzorującego.
9. Po zakończeniu wykonania zadania pozostaw rezultaty oraz arkusz egzaminacyjny na swoim stanowisku lub w miejscu wskazanym przez przewodniczącego zespołu nadzorującego.
10. Po uzyskaniu zgody zespołu nadzorującego możesz opuścić salę/miejsce przeprowadzania egzaminu.

Powodzenia!

* w przypadku braku numeru PESEL – seria i numer paszportu lub innego dokumentu potwierdzającego tożsamość

Zadanie egzaminacyjne

Zaplanuj i zademonstruj pracę z młodym koniem. Wykonaj lonżowanie i ćwiczenia przy koniu, przygotowujące go do pierwszego dosiadanania.

W Tabeli 1. *Przykładowe ćwiczenia wykorzystywane przy zajeżdżaniu młodego konia* przedstawiono ćwiczenia używane w pracy z młodym koniem – umożliwiające naukę dosiadanania.

Przeczytaj ich opis a następnie spośród celów szkoleniowych wymienionych nad Tabelą 2. wybierz i wpisz w Tabelę 2. *Cele szkoleniowe ćwiczeń wykorzystywanych w pracy z młodym koniem* powód wykonywania danego ćwiczenia. Każde wyrażenie może być wpisane tylko raz.

Przeczytaj jeszcze raz opis ćwiczeń i zapamiętaj sposób wykonania dwóch, wybranych ćwiczeń. Będziesz je prezentował w dalszym przebiegu egzaminu przy koniu.

Przygotuj konia do lonżowania i dalszej pracy z młodym koniem, z wykorzystaniem sprzętu, który jest na stanowisku.

Wylosowanego konia traktuj jak młodego, który może zachować się w sposób nieprzewidywalny. Koń egzaminacyjny – jako młody koń potrafi już stać spokojnie na uwiąz. Został przyuczony do czyszczenia kłody i nóg, siodłania i kielznanania, potrafi pracować w 3 chodach na lonży, jednak wszystkie czynności należy wykonywać z dużą uważnością i z zachowaniem wszystkich zasad pracy z młodym koniem. Wyprowadź konia z boksu na stanowisko egzaminacyjne zgodnie z zasadami bezpieczeństwa. Wyczyść sierść, kopyta i włosie konia. Po przygotowaniu konia zgłoś Przewodniczącemu ZN przez podniesienie ręki gotowość do oceny pielęgnacji.

Wykonaj siodłanie i kielznanie konia po uzyskaniu zgody Egzaminatora. Po przygotowaniu konia do pracy na lonży zgłoś Przewodniczącemu ZN przez podniesienie ręki gotowość do oceny osiódłania i okielznanania konia. Po ocenie wyprowadź konia na ujeżdżalnię i wykonaj 20-minutowy trening wstępny na lonży w stępie i kłusie, w obie strony. Będzie on oceniany. Następnie poproś o pomoc Asystenta technicznego, poinstruuuj go jak ma asekurować cię podczas wykonywania dwóch ćwiczeń spośród zaproponowanych w Tabeli 1 i jak poskramiać konia. W trakcie egzaminu możesz skorzystać z informacji zawartych w arkuszu egzaminacyjnym, w celu przeczytania lub poprosić o przeczytanie opisu wykonania ćwiczeń.

Po zakończeniu wykonywania ćwiczeń i uzyskaniu zgody Egzaminatora rozsiodłaj konia i spokojnie odprowadź go do boksu. Rząd konia i stanowisko egzaminacyjne doprowadź do stanu wyjściowego.

Tabela 1. Przykładowe ćwiczenia wykorzystywane przy zajeżdżaniu młodego konia

Opis ćwiczeń
Ćwiczenie 1. – polega na obciążaniu siodła z lewej i prawej strony konia w stój i w stępie. Wykonanie: 1. Osoba asekurująca jeźdźca stoi naprzeciwko konia i trzyma go za wodze, pod wędzidłem, w prawym ręku ma zwiniętą lonżę. 2. Jeździec łapie się oboma rękami za puśliko pod maszynką lub za siedzisko siodła i próbuje zawisnąć na strzemieniu lub siodle, podciągając nogi do góry, obserwuje reakcję konia na obciążanie. 3. Spokojną reakcję konia – akceptację obciążenia i ruchów jeźdźcy nagradzamy głaskaniem po łopatce, szyi, słowami wypowiedzianymi w przyjemnym tonie. Jeśli koń niepokoi się, kręci, nerwowo porusza ogonem należy go uspokajać lub łagodnie dyscyplinować np. głosem. 4. Osoba asekurująca staje obok konia i rusza stępem, prowadzi konia kilka kroków, zatrzymuje się i jeździec staje na ziemi. Ćwiczenie powtarzamy po 1 x z obu stron konia.
Ćwiczenie 2. – polega na podskakiwaniu jeźdźcy na wysokości siodła, delikatnym poklepywaniu siedziska siodła, ruszaniu tybinkami po obu stronach konia – jako symulacja czynności np. wsiadania, podciągania popręgu. Wykonanie: 1. Osoba asekurująca jeźdźca stoi naprzeciwko konia i trzyma go za wodze, pod wędzidłem, w prawym ręku ma zwiniętą lonżę. 2. Jeździec stoi przodem do siodła i delikatnie poklepuje siodło, rusza tybinkami, następnie wykonuje podskoki przy boku konia, obserwując reakcję konia. 3. Spokojne stanie konia i akceptację dźwięków i ruchów jeźdźcy - nagradzamy głaskaniem po łopatce, szyi, słowami wypowiedzianymi w przyjemnym tonie. Jeśli koń niepokoi się, kręci, nerwowo porusza ogonem należy go uspokajać lub łagodnie dyscyplinować np. głosem. Ćwiczenie powtarzamy po 1 x z obu stron konia.
Ćwiczenie 3. – polega na pokazywaniu sylwetki jeźdźcy tuż obok strefy ślepej, ponad kłębem konia z obu stron konia, z wykorzystaniem podwyższenia. Wykonanie: 4. Osoba asekurująca jeźdźca stoi naprzeciwko konia i trzyma go za wodze, pod wędzidłem, w prawym ręku ma zwiniętą lonżę. 1. Jeździec wchodzi po schodkach do wsiadania, ustawionych po lewej stronie, tuż przy koniu – jak do wsiadania. Stojąc na schodkach lekko przechyla się na siodło, aby pokazać się poza strefą ślepą i obserwuje reakcję konia. 2. Spokojne stanie konia i akceptację sylwetki jeźdźcy poza strefą ślepą, nad kłębem – nagradzamy głaskaniem po łopatce, szyi, słowami wypowiedzianymi w przyjemnym tonie. Jeśli koń niepokoi się, kręci, nerwowo porusza ogonem należy go uspokajać lub łagodnie dyscyplinować np. głosem. 3. Jeśli koń akceptuje jeźdźcę, można podjąć próbę obciążania strzemienia – aby koń poznał czynność składową wsiadania. W tym celu jeździec, wkłada lewą stopę w strzemień i staje w nim. Przechyla się na konia, aby pokazać się poza strefą ślepą. 4. Spokojne stanie konia nagradzamy głaskaniem po łopatce, szyi, słowami wypowiedzianymi w przyjemnym tonie. Jeśli koń niepokoi się, kręci, nerwowo porusza ogonem należy go uspokajać lub łagodnie dyscyplinować np. głosem. 5. Jeździec stawia prawą stopę na schodkach i wyjmuje lewą stopę ze strzemienia, schodzi ze schodków. Ćwiczenie powtarzamy po 1 x z obu stron konia.

W trakcie czynności wykonywanych przy koniu, kask ochronny musi być na głowie zdającego.

Przed przystąpieniem do wykonania zadania obowiązkowo zapoznaj się z „Instrukcją bezpiecznego zachowania podczas pracy z końmi”. Podczas wykonywania zadań przestrzegaj przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy.

Instrukcja bezpiecznego zachowania podczas pracy z końmi

1. Przed wejściem do boksu zasygnalizuj swoją obecność koniowi głosem.
2. Przy koniu nie wykonuj gwałtownych ruchów oraz nie wydawaj dźwięków mogących niepokoić zwierzęta.
3. Prace pielęgnacyjne przy koniu wykonuj po uprzednim jego uwiązaniu bezpiecznym węzłem.
4. Podchodź do konia z przodu lub z boku – najlepiej po raz pierwszy z jego lewej strony.
5. Nie podchodź do konia od tyłu bez uprzedniego zwrócenia na siebie jego uwagi, poczekaj na jego reakcję by prawidłowo zinterpretować zachowanie konia.
6. Przechodząc na drugą stronę konia przechodź przed głową konia lub pod jego szyją, jednocześnie jedną ręką nie trać kontaktu z ciałem konia.
7. Przechodząc za zadem konia, dotykaj zadu ręką i odzywaj się do konia.
8. Prowadząc konia, idź zawsze po jego lewej stronie, na wysokości głowy, trzymając w ręku wodze, uwiąz lub lonżę.
9. Przy wyprowadzaniu ze stajni jednocześnie dwóch lub więcej koni, w czasie prowadzenia zachowuj od poprzednika odległość co najmniej 5 m, by nie naprowadzać konia na ogon poprzednika. Taką samą odległość zachowuj podczas zatrzymania.
10. Nie dopuszczaj, aby podczas postoju konie obwąchiwały się lub wzajemnie podgryzały.
11. Zachowuj szczególną ostrożność przy podnoszeniu kończyn konia i czyszczeniu lub myciu kopyt – rób to od przodu, a nie od tyłu.
12. Dosiadaj konia i zsiadaj lub wykonuj czynności związane z wykonywaniem zadania egzaminacyjnego na polecenie egzaminatora lub asystenta technicznego.
13. Przed osiodłaniem konia lub założeniem uprząży sprawdź stan ogłowia, a w szczególności pasków policzkowych i wodzy, puślik, popręgu i przystuł, pasów pociągowych.
14. Podprowadzaj konia do korytarza podczas skoków luzem na lince lub uwiązanie przewleczonym przez kółko wędzidłowe.
15. Nie popędzaj konia linką ani palcatem w czasie podprowadzania do przeszkody.
16. Wskazane jest, aby podeszwa buta jeźdźcy była gładka od szpiców aż do obcasa.
17. Stopa powinna opierać się w strzemieniu najszerszą częścią, nigdy nie wkładaj stopy do strzemion aż po obcas.
18. Siedząc na koniu, nie wypuszczaj z rąk wodzy, dosiad musi być stabilny.
19. Podczas jazdy konnej należy przestrzegać ogólnie obowiązujących zasad ruchu:
 - obowiązuje ruch lewostronny, tzn. jeźdźcy mijają się lewymi rękami,
 - pierwszeństwo na pierwszym śladzie ma koń jadący szybszym chodem,
 - jeździec ustępujący powinien zjechać na drugi ślad tak, aby zachować odpowiednio bezpieczną odległość,
 - w przypadku gdy mijają się konie, z których jeden porusza się po ścianie, a drugi wykonuje koło / wolte, ten drugi (będący na kole / wolcie) zmniejsza promień wykonywanej figury (zacieśnia je) i pozostawia ścianę dla konia poruszającego się po niej. W tym wypadku nie obowiązuje zasada lewej ręki. Podobnie postępujemy w przypadku wykonywania wężyka i serpentyny,
 - podczas jazdy nie najeżdżaj na konia poprzedzającego, przy wyprzedzaniu zachowaj odstęp co najmniej 3 m od wyprzedzanego konia – tak samo przy mijaniu.
20. Zakończ jazdę, gdy koń jest odpowiednio występowany.

Czas przeznaczony na wykonanie zadania wynosi 180 minut.

Ocenie podlegać będą 3 rezultaty:

- cele szkoleniowe ćwiczeń wykorzystywanych w pracy z młodym koniem,
- koń wyczyszczony,
- koń osiodłany, okielznany i przygotowany do lonżowania

oraz

przebieg prezentacji 20-minutowego treningu wstępnego na lonży w stępie i kłusie, w obie strony, instruktażu asystenta technicznego w celu asekuracji jeźdźca podczas wykonywania ćwiczeń i prezentacji dwóch ćwiczeń wybranych spośród zaproponowanych w Tabeli 1.

Tabela 2. Cele szkoleniowe ćwiczeń wykorzystywanych w pracy z młodym koniem

Każde wyrażenie powinno być użyte jeden raz.

UWAGA: podane cele szkoleniowe są zapisane w przypadkowej kolejności.

- *Nauka akceptacji jeźdźca nad kłębem.*
- *Nauka przyjmowania ciężaru i równowagi w stój i stępie.*
- *Nauka akceptacji nowych ruchów jeźdźca i dźwięków – imitacja wsiadania i podpinania popręgu.*

Ćwiczenia wykorzystywane w pracy z młodym koniem	Cel szkoleniowy
Ćwiczenie 1. – polega na obciążaniu siodła z lewej i prawej strony konia w stój i w stępie.	
Ćwiczenie 2. – polega na podskakiwaniu na wysokości siodła, delikatnym poklepywaniu siedziska siodła, ruszaniu tybinkami po obu stronach konia – jako symulacja czynności np. wsiadania, podciągania popręgu.	
Ćwiczenie 3. – polega na pokazywaniu sylwetki jeźdźca tuż obok strefy ślepej, ponad kłębem konia z obu stron konia, z wykorzystaniem podwyższenia.	